

Telegraful Român

Organ național-bi

Nr. 6

Procuratura de stat

(Of.)

Str. Schewis

Loco

Abonamentul:

Un an 100 Lei. — Șase luni 50 Lei.

Treis luni 25 Lei.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

— P.

să se

lor, după învoială
e și inserțiunile
ației ziarului «Telegraful Ro-
da Măcelarilor Nr. 45.

Cursul pastoral

La cursul pastoral, care se va deschide la 1. Februarie a. c. st. nou sau anunțat și sânt primiți următorii preoți din arhiepiscopia noastră:

1. Ioan Cetean, Țichindeal (prot. Agnita).
2. Ioan Alexandru, Ilmbav (prot. Agnita).
3. Pavel Borzea, Viștea-de-sus (prot. Avrig).
4. Aurel Mușat, Ucea-de-sus (prot. Avrig).
5. Gregoriu Chialda, Avrig (prot. Avrig).
6. Traian Maxim, Avrig (Avrig).
7. Dragomir Trandafir, Arpașul de jos (Avrig).
8. Victor Pușcariu, Sohodol (Bran).
9. Ioan Leuca, Merchiașa (Cohalm).
10. Laurențiu Cărea, Deva (Deva).
11. Aurelian Oprean, Măhești (Dobra).
12. Alexandru Popa, Lsa (Făgăreș).
13. Nicolae Todea, B. Ișă (Geoagiu).
14. Petru Lula, Bobâlna (Geoagiu).
15. Iosif Hanches, Glod (Geoagiu).
16. Andrei Ludu, Hunedoara (Hunedoara).
17. Ioan Manica, Cerișor (Hunedoara).
18. Ioan Laslo, Fues-Băgara (Ilia).
19. Aurel Crișan, Godinești (Ilia).
20. Ioan Crăciun, Spring (Mercurea).
21. Ioan Popa, Apoldul-de-jos (Mercurea).
22. Ioachim Marcu, Broșteni (Mercurea).
23. Nicolae Săcășan, Cinadie (Mercurea).
24. Ioan Radu, Alma (Mediaș).
25. Ioan Chiș, Ernea săsească (Mediaș).
26. Ambrosiu Suciu, Agărbiciu (Mediaș).
27. Sever Păcurariu, Ghelmar (Orăștie).
28. Aurel Băciu, Orăștioara-de-jos (Orăștie).
29. Zaharie Mățășan, Limba (Sebeș).

30. Ioan Ghiș, Răchita (Sebeș).
31. Ioan Bogdan, Totoiu (Sebeș).
32. Toma Modran, Bungard (Sibiu).
33. Ioan Bănda, Roșia (Sibiu).
34. Traian Petrișor, Gusterița (Sibiu).
35. Man Lungu, Reșinariu (Sibiu).
36. Ioan Boiu, Sibiu (Sibiu).
37. George Simplăceanu, Cornățel (Sibiu).
38. Andrei Moldovan, Hendorf (Sighișoara).
39. Romul Pușca, Sasch z (Sighișoara).
40. Ieroteiu Visereanu, Criș (Sighișoara).
41. Ilie Ioanoviciu, Șoimușul-român (Târnava).

Toți acești preoți anunțați și primiți sânt datori a se prezenta la curs cu toată punctualitatea și fără întârziere.

În ziua de deschidere a cursului se va face sfânta liturghie în biserica catedrală, după care va urma deschiderea solemnă a cursului în Seminarul «Andreian».

În tot decursul celor 28 de zile preoții vor avea locuința și întreținerea gratuită în seminar.

Salutăm preoțimea noastră, care a îmbrățșat intențiile arhierului nostru și a grăbit a se anunța la primul curs pentru perfecționarea preoților din *cura animarum*. Sântem convinși că preoții noștri se vor înfățișa la timp cu demnitate și cu dragostea pentru cel-ce l'a înființat și-l conduce cu mare însuflețire.

Protopopii din câteva protopopiate n'au anunțat pe nimenea la curs. Într'unul din numerele viitoare le vom da numele acestora, ca să se cunoască cei ce n'au trebuință de mai multă lumină.

Lista noului guvern. «Monitorul Oficial» apărut joi seara într-o ediție specială cu decretul de numire al noului guvern, publică următoarea listă:

- I. I. C. Brătianu, președinția și războiul;
General Artur Văitoianu, la interne;
Al. Constantinescu, agricultură și ad interim la domenii;
Dr. C. Angelescu, instrucțiunea publică și ad interim la comunicații;
I. G. Duca, afacerile străine;
Vintilă I. C. Brătianu, finanțele;
Gh. Mărzescu, munca și ocrotirile sociale;
I. Inculeț, ministru de stat;
I. Nistor, ministru de stat;
C. Banu, culte și arte și ad interim la lucrări publice;
Ioan Th. Florescu, justiție;
Vasile P. Sassu, industria și comerțul.
N. Zigre, subsecretar de stat.

Disolvarea parlamentului. Parlamentul actual a fost dizolvat prin decret regal. Noile alegeri se vor face în primele zile ale lunii Martie, iar convocarea parlamentului, care va avea caracter de *constituantă*, se va face la sfârșitul lui Martie.

Preoțimea ortodoxă și partidul național

Din cercuri preoțești primim următorul articol:

Partidul național din Ardeal, așa cum e condus astăzi, nu poate întruni simpatia preoțimii noastre ortodoxe. O ruptură e inevitabilă, dacă conducătorii acestui partid mai continuă a fi exponenții regionalismului amestecat cu un pronunțat confesionalism unit catolic.

FOIȘOARA

Sentimentul religios la români

În vremile vechi de grea încercare, când din coline în coline buciumele vestiau primădia ce amenința țara și chemau viteji la datorie, patria mică avea destule brațe ca să împedecă puhoiul greu, ce «ca o mare tulburată» venia să nimicească viața pacinicilor locuitori. Dărzi se ridicau ost-șii țării în fața nevoilor, fiindcă aveau un suflet, nutrirău nădejdea dreptății și aveau mai pe sus de toate încredere în ajutorul puternic al Celui de sus, potrivit cuvintelor croncarului, că «nu bat cei mulți pe cei puțini, ci numai cum vrea Dumnezeu». Dar nu numai umilii locuitori ai cătunelor credeau în dreptatea ce va să vie. Figurile cucernice ale voivozilor noștri toate au strălucit de acest simț puternic al religiunii, de această virtute a credinței. Ea a fost piatra din capul unghiului, pe care am pus temelie trainică așezământului strămoșesc. Și pe brazdele tăiate de înaintași au pășit

cutezătoare rânduri-rânduri generații, care și-au legat de suflet îngrijirea moștenirii părintești, care nu s'au legănat la suflarea aspră a vânturilor dela răsărit și apus, ci asemănătoare oamenilor, despre cari zice Scriptura: «De veți avea credință cât un grăunte de muștar zice-veți muntele acestuia mută-te, și se va muta», au implinit cuvântul profetic al Evangheliei, mutând munții ce despărțiau până acum frate de frate, încât falnicii Carpați au devenit cerace-i-a lăsat Dumnezeu să fie, șira spinării patriei noastre». (Din cuvântarea I. P. S. Sale mitropolitului nostru Nicolae, la sărbătoarea eroilor). Fericit a fost poporul nostru, că în mijlocul luptelor înclăștate, între viață și moarte, a știut să păstreze și să se hrănească din frumoasele virtuți creștinești, fiindcă «lipsa de credință religioasă s'a dovedit totdeauna o rădăcină putredă în viața popoarelor, căci ea nu satisface trebuințele sufletești ale oamenilor și de regulă, biruința este acelor cari știu să-și păstreze sentimentele religioase». (Friedrich von Helwald) Am păstrat aceste sentimente și am devenit biruitori. Dar fără îndoială că în toate frământările poporului

nostru oropsit am avut grația providenței divine care ne a luminat mintea și întărit sufletul, că zice bătrânul Neculce «Când este mila lui Dumnezeu, slujește și mintea omului și banii folosesc; iară când este mânia lui Dumnezeu, atunci nici mintea nu slujește, nici prietenii, nici banii».

Fără de aceste constatări înălțătoare din trecutul nostru nu putem produce dovezi măgulitoare pentru timpurile de față. Cu adâncă măhnire sufletească vedem cum multele din frumoasele rosturi și obiceiuri îndreptățite ale bătrânilor noștri pier încetul cu încetul, pentru ca să fie înlocuite cu spoiala ușoară a civilizației moderne, care pentru cei mulți se resumă la o totală desconsiderare a învățăturilor de credință și a preceptelor etice, singure menite să dea posibilitatea unei dezvoltări trainice atât individului, cât și națiunii. Ne trebuie regenerare morală, pe toate terenele, începând dela cei mai mari până la cei mai mici.

De aceea țin de bine să arăt, în cadrul literaturii române, tuturor acelor cari atingând marea cu degetul, — cred, că învățăturile religioase, etice și de credință sânt pentru ce

Noi, preoțimea ortodoxă, înțelegem să dăm patriei întregite cele mai capabile caractere pentru reîntrirea în legalitatea constituțională, dar nu înțelegem să fim uneltele unui partid care în forma sa de astăzi nu mai are legătură cu noi. Am fost și sântem încă membri ai acestui partid, sântem de părerea să-l servim și să-l creștem, — dar nu în folosul unor conducători, ci în folosul poporului întreg din patria întregită.

De câte ori s'a sulevat chestia revizuirii conducerii partidului național, s'a găsit cine să împedecă acțiunea spunând «că nu e oportun», «să nu ne slăbim», «să facem front partid-ilor istorice», «să fim ardelenii una»; ba azi se fac apeluri pentru unirea tuturor forțelor ardelenene. Foarte bine; dar noi credem că forțele ardelenene nu sânt numai cei cu aplicație spre «ciune», reprezentanți conștientioși ai unei minorități confesionale. Noi cunoaștem între forțele ardelenene bărbați integri, cari astăzi stau la o parte și se miră cum unii din șefii partidului abuzează de încrederea majorității.

Partidul național în trecut a fost întreg neamul românesc din teritoriile azi liberate, noi preoțimea ortodoxă am fost mucenicii acestui partid, jertfind averi, energie, și suferind temnite pentru susținerea în întregime a programului său. Am susținut partidul nu ca partid politic, ci ca totalitate etnică care își pretindea drepturile dela un neam străin; — astăzi totalitatea drepturilor cerute de noi atunci, sânt câștigate și garantate prin statul național, deci partidul național, pierzând substratul de acțiune câștigătoare de drepturi, trebuie să devie: sau un partid al țării întregite pentru aplicarea constituției, sau un puternic partid de control în opoziție. Cum e condus astăzi, nu este nici una, nici alta, — ci a devenit element de neînțelegere, având în vedere aranjarea oportunistă a chestiunilor unite.

Criza politică prin care trecem astăzi, este așa de ascuțită, încât numai prin o vehementă luptă se va aplană. Noi preoțimea ortodoxă înainte de a intra în lupta care vine cu pași repezi și cu semne de furtună facem cunoscut conducătorilor partidului național, că numai pe lângă o amănunțită revizuire a conducerii vom putea să dăm partidului încrederea noastră.

Pr. P. Avel

Din pastoralele arhierilor noștri

De sfintele sărbători ale Nașterii Domnului nostru Isus Hristos, toți arhierii mitropoliei ortodoxe române de dincoace de munți au adresat clerului și poporului din eparhiile PP. SS. LLor cuvinte de învățături, de îndemnuri înălțătoare și de creștinească mângâiere și nădejde.

P. S. Sa Episcopul Iosif, al eparhiei Caransebeșene, spune:

Sântem un popor cu însușiri sufletești mărețe, nobile, cu nimica mai prejos decât alții, dară până acum am fost încercuiți, împede cați dela înaintare, pe alocurea sugrumați, și așa am petrecut și ne-am conservat în jurul și la adăpostul sfintelor noastre altare. Acum lumea s'a schimbat. Am ajuns și noi la libertate și dispunem noi de noi, de soarta noastră. Libertatea însă nu însemnă desfrâu, a face ce voești fără privire la interesele înalte ale societății tale, ale neamului tău, ci a se folosi de toate mijloacele în cercul și cu respectarea ordinii legale, pentru de a înainta, a-ți perfecționa toate facultățile tale spirituale și morale ca popor dornic și vrednic de viață, a te întări în ale științei, a te întări moralicește și materialicește în cele economice, spre a te ridica la loc de frunte în societatea omenească.

Conștii de aceasta, de bunurile și postulatele libertății, să ne arătăm vrednici de libertate și de însușirile noastre frumoase, năzuind a înainta cu pași repezi pe toate cărările vieții ca să ajungem cât mai îndată la loc de frunte în marea familie a popoarelor. Și, mare și puternic este Dumnezeu! El ne va ajuta, ca năzuințele noastre să fie binecuvântate, încoronate cu succes, să ne ajungem ținta ce o dorim.

Se cere însă, ca să nu ne înstrăinăm de sfintele noastre altare, de puternicul nostru scut din trecut, prezent și viitor; să nu le părăsim, ci aprinzând făclia minții noastre mângâinate la flacăra Luminei adevărate, la învățăturile Domnului nostru Isus Hristos, avându-le acestea ca bază și temelie solidă, să ne dăm toată știința pentru cultivarea spiritului nostru în toate ramurile științei, făcându-ne astfel părtași în cel mai larg cerc al poporului nostru la bunul comun al omenimei, pe care trebuie să-l formeză cultura cea adevărată, nobilitată prin adevărurile credinței creștine, prin învățăturile Mântuitorului Isus Hristos, păstrate în curătenia lor în sinul sfintei noastre biserici. Știința să nu se înstrăineze de religieune, de credință, ci să domnească o deplină armonie între acești doi factori principali de cultură, între știința și credință, și această armonie este asigurată, dacă adevărurile religioase, învățăturile sublime ale Mântuitorului nostru păstrate în sfânta noastră biserică, formează temelia năzuințelor noastre de a ne cultiva spiritul în toate ramurile științei. Această armonie, această temelie asigură întărirea noastră, viitorul nostru și preste tot, existența noastră pe acest pământ. Astfel să vor prăbuși toate unelțirile dușmanilor biserice și neamului nostru. Astfel vom fi în sufle-

tul nostru îndestulați cu noi înșine și prin urmare vom avea adevărată fericire vremelnică. Vom stăpâni pământul strămoșesc păstrat și câștigat cu multe jertfe de vieți, și-l vom lăsa moștenire urmașilor noștri, și așa vom avea viață, viață națională, nu trecătoare, ci vecinică.

P. S. Sa, Episcopul Roman, din eparhia Orășii Mari, zice:

Ca să nu mai fie război între popoare, s'a zis să punem pacea lui Hristos între ele. Să nu mai fie popoare robite, ci toate să se ocârmuiască pe sine după firea și legile lor. Și fiindcă noi am fost mai mult robiți, noi am dobândit mai mult. O țară liberă, frumoasă și bogată în bunurile ei. O țară din care prin muncă cinstită putem face un rai pământesc.

S'a sfârșit războiul popoarelor cu acest minunat dar dumnezeesc pentru noi, dar a mai rămas războiul în sufletele împietrite care acum sfășie pacea și bunăvoința între cei de o credință și de un sânge și primejdiesc noua patrie ce ne-a fost hărăzită din dreptatea Dumnezeiască. Acest război sufletească al urei și dușmăniei dintre frați trebuie să înceteze înainte de a lua flăcări, ca nu cumva a doua rătăcire să fie mai amară de cât cea dintâi.

Nu spre musturarea Vă spun acestea, iubitorilor mei fii sufletești, în aceasta zi de praznic creștinesc, ci spre învățatură de renaștere sufletească în ziua Nașterii Mântuitorului Nostru Isus Hristos când inimile sunt deschise pentru primirea Lui.

Lăsați să între în sufletele Voastre blândul Hristos cu iubirea lui de oameni și veți avea pace în casele Voastre, și în tot cuprinsul vieții voastre. El vă va învăța cum să vă iubiți unii pe alții, și lumea vă va cunoaște că sunteți ai Lui și vă va iubi pe voi. El este pretutindenea unde este chemat, că de aceea a venit în lume să fie cu noi și să ne ajute la sălășluirea păcii în suflete, fără de care nu este pace adevărată în lume. «Acestea am grăit vouă ca să aveți pace întru mine, — zice Mântuitorul Hristos — în lume scârbă veți avea ci îndrăzniți că eu am învins lumea».

Și dacă vreți ca fiii voștri să aibă parte de pace, aduceți-i la Hristos, creșteți-i în iubirea creștinească și în iubirea patriei mume care ne-a primit la sânul ei. Hristos îi cheamă. El zice mamelor: «Lăsați pruncii să vină la mine, că unora ca aceștia este împărăția cerurilor». Că dacă ai dat fiului tău carnea și i-ai ucis sufletul, prin creșterea rea, ucigător de fii ești, o omule. Fiecare părinte este răspunzător cu sufletul înaintea lui Dumnezeu pentru creșterea fiului său, că dela Dumnezeu este dat lui, pentru a-l crește în frica Domnului.

(Îndată ce vom primi pastorală P. S. S. episcopului Ioan dela Arad, vom spici și dintr'nsa).

Vorbe înțelepte

Celce dăruiește cu fața veselă, dăruiește de două ori.

«mulți și proști», iar ei copiii răsfățați ai lumii moderne se pot alinta în desmerdarea curenților nouă care vor fericii lumea mai altfel decât sublima evanghelie a celui născut în Nazaret, că la noi românii nu numai cei «mulți și proști» dar mai ales cei puțini și aleși au fost pătrunși de un adânc sentiment religios. Voi cita, bine înțeles, numai din laici, fără a pomeni numele acelor cucernici păstori bisericestii cari au strălucit prin aceste virtuți ale sufletului, propovăduind cu tărie adevărul după cuvintele bisericii «Drept îndreptând cuvântul adevărului».

Avroape toate momentele mai de seamă ale vieții creștine au aflat sinceri și convingși interpreți în dibacii mântuitori ai condeiului român. Cronicarii mărturisesc apriat că întâmplările veacului au fost însemnate anume prin ajutorul Duhului celui sfânt. «Așa de zidirea lumii și a omului celui de nântă, a strămoșului nostru Adam, și de Dumnezeu și de poruncile lui și de învățătura mântuirii noastre, nici o știință nu am avea, de nu ni-ar fi descoperit și arătat nouă Moisi din Duhul sfânt Istoria sfintei Bibliei și pe urmă Ezdra și alți proroci de nu ar

fi lăsat veacurilor următoare, și mai pe urmă de aceea de minunată și de mirată întrupare a Domnului și Dumnezeuul nostru Isus Hristos și de patima și lăudată înviere din morți și alte prea sfinte lucruri mântuitoare, cine dintre noi ar avea știință de nu ni-ar fi scris istoria de aceste, cei patru Evangheliști?»¹

Ear despre filozofii vechi, cari ziceau că lumea s'a făcut din «Haos, adică amestecarea lucrurilor și a stihilor, între care și părerea poeticului Ovidie au fost, unde zice, în stihurile sale de Metamorfoze: Aceste mai 'nainte de marea și de pământ și cât acopere cerul, un chip era a firei în toată lumea, cărui chip i-au zis Haos, groasă și nemistuită mamină,² spune că au greșit, «fiind fără știința puterniciei lui Dumnezeu», și drept urmare: «Pentru aceea și noi mai adevărat și mai dovedit temeiul a începăturilor, a dovedirilor, și a orânduiri isto-

¹ Cronicile României sau Letopisețele Moldovei și Valahiei de M. Kogălniceanu Tom. I. Buc. 1872 pag. 35 din predosloviea lui Nic. Costin dela cartea pentru Descălecatul De'nântău.

² Op. cit. pag. 39. Cartea pentru desc. de'nântă Nic. Costin.

rii noastre în care arătăm cu alte neamuri și neamul Dacilor, cu mare osteneală, cu lungă nevoiță și cu mare osârdie vecilor viitori, de aiure n'am putut cunoaște fără dintru sfânta scriptură, ca dintr'o fântână și izvorul științei și învățătura de Dumnezeu, carele este ziditorul, ocârmuitorul și înmulțitorul și începătorul lucrurilor.¹ Acelaș curs de idei îl găsim și la Miron Costin. Iată ce spune el cetitorului, care i-ar trage la îndoială că «După sutele de ani, cum se vor putea ști istoriile adevărate de atâtea veacuri?» «Lăsat-au puternicul Dumnezeu iscusită oglindă minții omenești scrisoarea, dintru carea dacă va nevoi omul, cele trecute cu multe vremi le va putea ști și le va putea oblici și nu numai lucrurile lumii, staturile și începuturile țerilor, ci și singură lumea, cerul, pământul, că sânt zidite de cuvântul lui Dumnezeu celui puternic».

(Va urma)

¹ Op. cit. pag. 39—40. Cartea pentru desc. de'n. Nic. Costin.

Cântăreții bisericești

Este știut, că înainte de război aici, în Transilvania, funcțiunea de cântăreț sau de cantor, cum li spunem, în majoritatea cazurilor o îndeplineau învățătorii.

Acest lucru era posibil, deoarece școalele, fiind confesionale, erau obligați învățătorii să îndeplinească și funcțiunea de cantor, care abia dacă mai era plătită separat afară de venitele proprii ale cantoratului.

Ca învățătorii să poată îndeplini cu succes această funcție în școalele primare confesionale, li se și preda în institutele pedagogice cântările bisericești și tipicul.

Nu este locul aici să apreciez, că era bine sau nu cum s'a procedat. Școala însă avea favorul, că odată cu alegerea învățătorului se deslega și problema cantorului bisericesc, fără a mai îngreuna nici bugetul statului, nici al parohiei.

Statificându-se școalele, chestiunea cântăreților bisericești a devenit o problemă destul de serioasă, care nu trebuie să ne scape din vedere.

Și este cu atât mai serioasă, cu cât azi ne găsim în situația de a nu avea nici pe departe numărul suficient de cântăreți. Ce e mai grav, e că nu există încă o școală sistemizată de cântăreți.

Puținii cântăreți cari li avem sunt în situație materială precară, dat fiind că în Transilvania nu primesc salariu fix de la stat, iar parohiile sunt așa de mici, că pe mulți li face să se angajeze în alte servicii, părăsind funcțiunea de până acum.

Se naște întrebarea: Ce este de făcut mai întâi?

Problema oricât s'ar părea pentru unii de neînsemnată, cere rezolvire cât mai grabnică, deoarece nu ne putem închipui, cum s'ar putea să ne lipsim de cântăreți.

Ne trebuie cântăreți în biserică, buni cântăreți. În zadar va face preotul serviciu frumos, dacă nu va avea cântăreț de seamă. Serviciile divine ar suferi mult în lipsa lor. Cântăreții, de cari avem nevoie, trebuie să fie la culmea chemării lor. După părerea mea, pentru rezolvirea acestei chestiuni biserica va fi necesită să asigure pentru cantori venitul, prin care cu ceea ce mai câștigă să le asigure traiul corespunzător, și să-i facă să meargă cu drag la biserică, și tot cu drag și devotament să-și împlinească datoria.

Spre acest scop e nevoie ca statul să le asigure salariu fix și proporțional cu serviciul cel îndeplinesc. Ear întru cât ne găsim în fața înfăptuirii reforme agrare, să se dea fiecărei biserici pentru cântăreți pământ, așa dupăcum de altcum prevede și legea reformei agrare.

Pe lângă asigurarea existenței cântăreților va trebui apoi să se înființeze școale pregătitoare de cântăreți, unde pe lângă cântările bisericești și tipic să învețe și teorie muzicală profană, ca la timpul său eventual să poată fi conducători de coruri.

Trăim vremuri, când nu mai este d'ajuns să fie cineva care să cânte în biserică pe lângă preot, ci este important și faptul *cum* cântă.

Numai cântările bine executate, și în consecință numai serviciile divine pline de armonie pot avea darul să ne înalțe sufletește, să ne înobileze și să ne deschidă larg porțile inimii în fața faptelor bune.

Conștient de importanța și serioșitatea acestei împrejurări am scris aceste rânduri, nu din dorința de a o face cunoscut celor în drept și celor cari au datoria de a se ocupa de ea cu toată atențiunea, căci nu mi închipuesc că autoritățile noastre bisericești nu se vor fi gândit la această problemă, ci din dorința de a le-o reaminti și de a grăbi rezolvirea ei.

Aș fi satisfăcut, dacă spusele mele ar fi de prisos, în fața pașilor pozitivi pentru realizarea trebuinței de care m'am ocupat.

În orice caz, sperăm, că i se va da atențiunea cuvenită, și în consecință va urma și rezolvirea ei neîntârziată.

Pr. N. Dima.

Nou abonament

Cu 1 Ianuar v. 1922 deschidem nou abonament la **Telegraful Român** cu prețurile arătate în fruntea ziarului.

Dnii abonați sunt invitați să-și înoiască din vreme abonamentul, stăruind pentru răspândirea organului nostru în cercuri cât mai largi.

Abonamentul se face prin mandat poștal. Numele abonatului și locuința (și poșta ultimă) să se scrie *legibil*, la adresa: **Telegraful Român**, pentru administrație, Sibiu.

Administrația.

Știrile zilei

Conferențele Asociațiunii din anul acesta s'au început Duminică trecută aici în Sibiu în un mod foarte fericit. Selectul și numărul public în frunte cu I. P. S. Sa mitropolitul nostru **Nicolae** a avut ocaziunea de a asculta 2 conferințe ținute de distinși profesori ai universității din Cluj. În numele Asociațiunii dl președinte A. Băseanu a salutat pe dnii conferențieri, mulțumindu-le pentru afabilitatea avută de a urma invitării și a veni la Sibiu. A urmat apoi conferința dlui V. Ghidionescu despre «Oameni de caracter» și îndată după dsa a vorbit dl Marin Stănescu despre «Filozofia școlii George Lazar». Ambii au fost ascultați cu deosebită atențiune și la urmă viu aclamați. În decursul ambelor conferințe auditorul a avut momente de adevărată elevațiune sufletească.

Di Duca și sinodul nostru episcopesc. În vorbirea ce a ținut o dl Duca cu ocazia organizării partidului liberal în județul Sibiu, pe lângă alte păreri în chestia bisericească, a spus și următoarele:

«Sânt corporațiuni, cum e d. p. sinodul episcopesc a cărui existență a fost canonică și deplin justificată în mitropolia bisericii ortodoxe române din Ungaria, dar în biserica ortodoxă rom. din România întregită, în fruntea căreia stă Sf. sinod, ca cea mai înaltă autoritate dogmatică pentru întreaga biserică, **nu mai are rost și un sinod episcopesc în Ardeal**».

Credem că dl Duca nu este temeinic orientat când emite această părere. Mitropolia Ardealului în vederea unificării bisericești s'a pronunțat că recunoaște sf. Sinod din București din care fac parte și ierarhii noștri, ca for suprem și ca centru al unității spirituale pentru întreaga biserică ortodoxă română din cuprinsul țării noastre. Sinodul episcopesc al mitropoliei noastre însă, **il menținem**, dar nu ca organ al autochefaliei, cum a fost până acum, ci ca for spiritual mitropolitan, luat în prevederile canonice. Dacă dl Duca avea cunoștință de felul cum am precizat noi atribuțiile sinodului nostru episcopesc, precum și de canonul al 8-lea al sinodului al VI-lea și de canonul al 6-lea al sinodului al VII-lea ecumenic, atunci găsea rostul menținerii sinodului nostru episcopesc.

Despre muzeul bisericesc din Sibiu scrie ziarul Libertatea: Lucrul are o importanță mai mare decât pare la început. Comori neprețuite atât pentru știință cât și pentru noi înșine se pierd așa, din lipsă de grijă. Biserici vechi se dărâmă, cărți și lucruri vechi se sfărâmă și se nimicesc prin podurile bisericilor și caselor parohiale și apoi lipsa se simte abea peste zeci și sute de ani, și știința istoriei rămâne cu mâinile legate, iar noi în lipsă de dovezi nu cunoaștem frumusețile și culmile la care au ajuns strămoșii noștri. Dacă n'ar fi în genere mijloace bune de a transmite urmașilor rodul muncii înaintașilor, viața toată ar sta pe loc, noi cei de azi n'am fi mai cuminți ca oamenii cei de-acu s sute și mii de ani și toată munca ar fi dusă în vânt și fără rost aproape. Și la noi cam așa a fost până acum față de munca românilor de-acu s sute și sute de ani. Grijă părintelui mitropolit Nicolae e de toată lauda și-l arată ca pe un om cu adevărat cuminte.

Numiri de episcopi. Suveranul a numit pe **Dr. Valeriu Frențiu** episcop gr. cat. la Oradea-Mare, și pe canonicul **Niculescu** episcop în Lugoj.

Fără iubire. În toți pătimașelor lupte dintre partidele politice din țara noastră, prea a-deseori ni s'a dat să auzim ori să cetim vorbe lipsite cu totul de iubire la adresa fraților noștri din vechiul regat. Nu vor fi existând nici acolo stări și oameni care să nu merite o vorbă bună din partea noastră, cum nici la noi nu sânt toți vrednici de laudă. În tot cazul e lipsită nu numai de iubire, ci și de obiectivitate și autocritică, afirmația ce o face dl S. Dan, în calitatea de secretar al partidului național, că: În vechiul regat tot ce e rău, e dela oameni și tot ce e bun, se datorește numai împrejurărilor, pe când în Ardeal tot e bun, e dela oameni și tot ce e rău provine din vina împrejurărilor. — Unde ar fi norocul nostru să fi avut noi parte tot de oameni buni și creatori de fapte bune! E de dorit să apreciem criteriul mai severe când ne judecăm pe noi înșine, pentru că nimic nu contribuie în așa măsură la destrămarea unei societăți ca tendința de-a arunca relele din sânul ei asupra cauzelor impersonale, a împrejurărilor externe, nu și asupra oamenilor. Mai multă autocritică și când e vorba de alții, mai multă iubire, dle Dan!

Văduvele eroilor morți pentru patrie au înaintat un memoriu dlui ministru de război, în care cer următoarele: să se egaleze pensiunile tuturor văduvelor de război, deoarece nu se poate tolera actuala nedreptate ca acele văduve, a căror soți au murit după 1920, să primească pensuni de 2—3 ori mai mari decât văduvelor a căror soți au murit înainte de 1920 și primesc pensuni ridicole, pensuni de «foame». Sunt văduve, cari deși li s'au aranjat pensiunile după legea veche, nu li s'a rectificat pensiile după legea nouă. Cu suma de 300—400 lei lunar nu pot trăi văduvele cu copii. Credem că dl ministru de război va examina această chestiune cu toată seriozitatea.

Cer o justificare

A apărut în **Telegraful Român** nr. din 20 Dec. 1921 un articol semnat de pr. Alexandru Popa, și un alt articol în nr. de Crăciun semnat de pr. P. Avel.

Nu-i în firea mea să aștept cruțare când greșesc, și-mi place să-mi iau pedeapsa întreagă pentru orice greșală, dar aștept dela niște preoți cari nu numai mă acuză, ci mă și condamnă, și încă publice, să-și justifice acuzele și cu atât mai mult condamnarea, fie prin documente scrise, citate din articolele mele, fie prin mărturii, fie prin argumente logice.

Aștept dela pr. Alexandru Popa, să declare limpede, pe scurt și fără înconjur, motivele cari l-au îndemnat să ceară ca să fiu tras la răspundere de autoritatea bisericească și să dovedească că nu mi-aș fi împlinit conștiințios misiunea păstorească în America.

Iar dela pr. P. Avel, aștept să declare și dovedească: Când? unde? în ce chip am atăcat preoțimea și am batjocorit slujbele legii românești? și care e aceea lege? Cari sânt pasaje din calendarul de pe anul 1921 prin cari am propagat ură împotriva bisericii, ură împotriva slujbelor și preoților? Unde e și care e numele românului întors din America, care bazat pe calendarul meu din 1921, a batjocorit pe un preot sau rânduelile bisericii? Cari sânt articolele apărute în «Sămănătorul» prin care inveninez societatea românească? Cari sânt articolele prin care arunc în sufletul poporului «socialism, comunism, baptism»? ¹

I. Podea ²
fost protop. în America

Cărți și reviste

Biserica Ortodoxă Română. Numărul din Decembrie cuprinde articole de: Arhim. Scriban (Loc pentru Isus, cugetări cu prilejul Nașterii Domnului; Crăciunul sub dărămururi ș. a.), I. Lupaș (Atitudinea preoției față de problema unificării bisericești), I. Mihalcescu, Șt. Berechet (Biserica sârbă din Austro-Ungaria) ș. a. — Abonamentul 100 lei pe an. Un număr 10 lei. Administrația: București, la biserica Artim.

Cosinzeana, revistă ilustrată, apare de două ori pe lună. Director: Dr. S. Bornemisa, în Cluj. Abonamentul 80 Lei pe an. Numărul de anul nou 1922 cuprinde bogat material informativ și literar, cu numeroase ilustrații de actualitate.

¹ Dar prin articolele *Dtale* publicate în «Sămănătorul» prin cari lauzi și preamărești «Forța morală a Baptismului», ear despre cultul bisericii noastre afirmi, că «sânt forme goale și slujbării fără înțeles», ce faci? Nu arunci în sufletul poporului otrava cea mai periculoasă?

² După informațiunile ce le avem, nu ai fost nici odată protopop. Ai fost încredințat numai cu provederea agendelor protopresbiterale. Chirotesia întru protoiereu nu ți s'a împărțit.
Nota culeg.

Nr. 9/1921

(7) 1-3

Concurs

Pe baza §. 63 din Statutul organic, combinat cu §. 23 p. 5 și a Regulamentului pentru procedura la alegerea de protopresbiter, votat de Congresul național bisericesc al mitropoliei noastre sub Nr. 130 din 1888 §. 7, prin această conform ordinului consistorial din 6 Noembrie a. c. Nr. 9408 Pl. se publică concurs pentru în-deplinirea postului de **protopresbiter** în tractul nou înființat al **Oituzului**.

Fiitorul protopop va fi totodată și paroh al parohiei centrale, Târgul Săcuilor.

Retribuțiunile împreună cu acest post sânt:

1. Venitele din parohia Târgul Săcuilor.
2. Venitele după postul de protopresbiter cu întregirea dela stat.
3. Venitele după inspecțiile făcute.

Concurenții au să documenteze calificațiunea prescrisă prin concluzul congresual Nr. 111 din 1888.

Cereri de concurs cu documentele necesare în original sânt a se înainta la Consistorul arhidiecezan în termen de 30 de zile după prima publicare în ziarul «Telegraful Român», fiind a se alătura și o tabelă de calificatiune după rubricile indicate în Regulamentul congresual provocat §. 12.

Concursele intrate după expirarea termenului nu se vor lua în considerare.

Târgul Săcuilor, din ședința comitetului protopresbiteral, ținută la 15 Decembrie 1921.

George Neagoviciu Neagoescu
adm. prot.

Nicolae Dima
notar

Nr. 10304 Plen.

Aprobat. Din ședința plenară ținută la 4 Ianuarie 1922.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. prot. 342—1921

(3) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a doua **Nocrich**, protopresbiteratul Agnitei, devenită va căntă prin alegerea și strămăta ea parohului în altă parohie, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele statorite în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat, în special acelea pe care le-a avut parohul antecesor.

Cereri de concurs împreună cu documentele cerute de legile în vigoare să se înainteze subscrisului în termenul susindicat.

Concurenții după prealabilă încuviințare a protopresbiterului, să se prezinte în vre-o Duminică sau sârbătoare în biserică din parohie, spre a cânta și predica, eventual a celebra.

Agnita, 8 Iulie 1921.

În înțelegere cu comitetul parohial:

Ioachim Muntean,
protopop.

Nr. 3/6/921 of. prot.

(4) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II. **Uroiu** cu filia **Carpiniș**, aparținătoare tractului **Geoagiu**, prin această se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima apariția lui în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotației dela stat.

Doritori de a ocupa acest post sânt poțiti să-și înainteze cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, ear pe lângă observarea dispozițiilor reglementare să se prezinte în vre-o Duminică sau sârbătoare la biserică pentru a se face cunoscuți poporului.

Geoagiu, la 28 Dec. 1921.

Oficiul protopresbiteral Geoagiu, în înțelegere cu comitetul parohial.

V. Goron
protopop

Redactor responsabil: Dr. George Proca

Nr. 20—1922

(6) 2-3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. III **Bacitelec**, din protopresbiteratul Sfântul George (Treiscaune) se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Cereri de concurs sânt a se înainta subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul normal.

Reflecții la acest post se vor prezenta pe lângă observarea dispozițiilor reglementare în vre-o Duminică sau sârbătoare în parohie spre a face cunoștință cu credincioșii.

Intorsura-Buzău, 9 Ianuar 1922.

George Neagoviciu-Negoescu,
adm. prot.

Nr. 375/921 of. prot.

(5) 2-3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de paroh în parohia de cl. II. **Rapoldul mare**, din tractul **Geoagiu**, se publică concurs de 30 zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotației dela stat.

Cereri de concurs sânt a se înainta subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Reflecții se vor prezenta pe lângă strictă observare a dispozițiilor reglementare în vre-o Duminică sau sârbătoare la biserică pentru a se face cunoscuți poporului credincios.

Geoagiu, la 28 Dec. 1921.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului **Geoagiu** în înțelegere cu comitetul parohial.

V. Goron
protopop

Nr. 543/1921

226 3-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de clasa I **Brad**, protopopiatul **Zarandului** se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Cereri se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiteral, iar concurenții cu observarea dispozițiilor reglementare se vor prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare la biserică.

Brad, la 30/X 1921

Oficiul protopopesc ortodox român al **Zarandului**.

Pompiliu Pîso
protopop

Nr. 619/1921

(227) 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III **Josani** cu filia **Pestișul mic**, prin această se publică concurs în «Telegraful Român» cu termen de 30 zile, dela întâia publicare.

Venitele parohului sânt cele statorite în coala B. de congruă și dotația de paroh dela stat conform calificatiiei alesului.

Concurenții să-și aștearnă cererile de concurs instruite cu documentele de lipsă subsemnatului oficiu protopopesc în termenul fixat și să se prezinte în parohie în vre-o zi de sârbătoare pentru cunoașterea referințelor locale.

În înțelegere cu comitetul parohial.

Hunedoara, 18/31 Decembrie 1921.

Oficiul protopopesc ortodox român.

Andrei Tudu
protopop

(228) 3-3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia **Vâlcele**, însemnată stațiune balneară, se publică concurs în termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele statorite în coala B. de congruă.

Concurenții să-și înainteze petițiile de concurs cu documentele de lipsă subsemnatului oficiu în termenul indicat și pe lângă observarea restricțiilor § 33 din R. g. pentru parohi, să se prezinte în vre-o sârbătoare în parohie ca concurenți.

Vâlcele, la 26 Decembrie 1921.

Oficiul protopopesc gr-or. al tractului Sft. **George** în înțelegere cu organele parohiale.

George Neagoviciu-Negoescu
adm. ppsesc

Au sosit la Librăria Arhidiecezană

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45

Noutăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii, medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minervei, Căminul, Semănătorul, Scriitorii români, Steaua, Flacăra, Clipse de uitare, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din scriitorii români. Biblioteca Universală

La Librăria arhidiecezană se află de vânzare:

Istoria bisericească a rom. ardeleni

de

Dr. Ioan Lupaș,

profesor universitar și membru al Acad. române

A apărut și se găsește de vânzare la **Librăria Arhidiecezană în Sibiu**

Calendarul arhidiecezan pe anul comun 1922

cu bogat și interesant cuprins, din care amintim următoarele: O frumoasă *colindă* și alte versuri alese; P. S. Sa noi! arhiereni, **Dr. Ilarion Pușcariu**; *Din zile grele*, amintiri; *Cum să ne îngrijim sănătatea*: 1. Despre răni; 2. Copii nervosi; 3. Sfaturi; 4. Lămăea. — *Morților noștri*. — *Apa vieții*, poveste. — *Găcitori*. — *Fel de fel*: 1. Copii și mame; 2. Greutatea corpului; 3. R. spândirea religiilor; 4. Bisericile cele mai mari; 5. Eparhiile ve hului regat; 6. A lucra și a nu lucra; 7. Om salvat; 8. Cine stăpânește în Rusia? 9. Cum se păstrează banii; 10. Cel mai înalțat onor. — *Cântec etc.* — *Un cortegiu istoric* (a încoronare). — *Umblat în lume*. — *D'ale economiei*: 1. Să ne apărăm padurile; 2. Pomăritul; 3. Griji de pomi; 4. Sfeclele de zahăr.

În celelalte părți ale calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; Însemnarea târgurilor, întocmite după luni ș. a. ș. a.

Calendarul s'a tipărit în două ediții: o ediție cu *Șematismul* bisericii ort. rom. din Transilvania, Banat și părțile anexate din Ungaria, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheti și învățători, — și altă ediție, *fără Șematism*.

Prețul: { Ediția cu Șematism 10 Lei } plus porto postal Lei 2 50 și sânt a se trimite înainte prin mandat postal.

Librăriilor pentru desfacere peste 10 exemplare se dă rabat

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.